

#6

MART '21

ANADOLU DİN VE İNANÇLARI PLATFORMU BÜLTENİ

ANADOLU'DA İNANÇ MEKANLARINDA DÖNÜŞTÜRMELER

Mevlâhane Camii-Mosque, Sanlıurfa

The CONVERSION of SPACES and PLACES of WORSHIP in ANATOLIA

Aya Sofya-Hagia Sophia, İstanbul

INTERNATIONAL CONFERENCE
ULUSLARARASI KONFERANS

10-11 Nisan/April 2021

Anadolu Din ve İnançları Platformu
Anatolian Religions and Beliefs Platform

www.adipanadolu.org

Giresun Çocuk Kütüphanesi
Giresun Children's Library

SAYFA 10
İnançlar, yemekler,
oruçlar

SAYFA 8
Yeni içeriklerimiz yayında

SAYFA 17
Ezidi Soykırımı:
"Bir daha asla"

SAYFA 22
Ortak İnanç Takvimi:
Nisan, Mayıs, Haziran

SAYFA 6
Uluslararası Buluşmalarda
Yer Alıyoruz

SAYFA 15
Anadolu Erenleri Anılıyor

ADİP

ANADOLU DİN ve İNANÇLARI PLATFORMU

içindekiler

- 4 "ANADOLU'DA İNANÇ MEKANLARINDA DÖNÜŞTÜRMELER" ULUSLARARASI KONFERANSI
- 8 YAYINLAR
- 10 DOSYA: İNANÇLAR, YEMEKLER, ORUÇLAR
- 13 "Anadolu'da İnanç Mekanlarında Dönüştürmeler"
- 15 ANADOLU ERENLERİ ANILIYOR
- 17 EZIDI SOYKIRIMI: "BİR DAHA ASLA"
- 19 Hatay'a 'Dört Dörtlük' Ödüller / İnsan Hakları Eylem Planı açıklandı
- 20 PAPA'NIN IRAK ZİYARETİ
- 21 Türkiye Protestanları Hak İhlalleri Raporu Yayınlandı
- 22 ADİP İNANÇ TAKVİMİ
- 24 İNANÇ REHBERİ
- 26 KİTAP TAVSİYESİ

Kingdom of the Netherlands

Bu broşür Hollanda Krallığı İstanbul Başkonsolosluğu MATRA ve İnsan Hakları bölümü desteği ile hazırlanmıştır. Burada dile getirilen görüşler Anadolu Din ve İnançları Platformu'na aittir. Dolayısıyla hiçbir biçimde Hollanda Kraliyeti Başkonsolosluğu'nun resmi görüşleri olarak değerlendirilemez.

The views expressed here are solely those of Anatolian Religions and Beliefs Platform and therefore do not in any way represent the views of the Consulate General of the Kingdom of the Netherlands.

ANADOLU DİN VE İNANÇLARI PLATFORMU
3 AYLIK BÜLTENİ

Nisan / Mayıs / Haziran 2021 | Yayın Sorumlusu: Doğan Bermek
Yayına Hazırlayan: Sevan Ataoğlu | Redaktör: Ayşe Dilek Bektaş
Grafik Tasarım: Gökhan Talas

editoryal

Korona salgınında 1 yılı geride bıraktık. Mart ayı itibarıyla kademeli olarak normale dönmeye başlasak da salgın önlemleri hala hayatımızı büyük ölçüde etkilemeyi sürdürüyor. Anadolu Din ve İnançları Platformu da çevrim içi faaliyetleri ve içerikleriyle yoluna devam ediyor.

Hazırlıkları süren “Anadolu’da İnanç Mekanlarında Dönüştürmeler” başlıklı uluslararası konferansımız 10-11 Nisan 2021 tarihlerinde çevrim içi olarak gerçekleşecek. Konferansı izlemek için internet sitemizdeki formu doldurmanız yeterli olacak. İngilizce-Türkçe simultane çeviri hizmeti de sunulacak konferans ADİP YouTube kanalından iki dilde canlı yayınlanacak.

Nükhet Everi’nin hazırladığı kültürel zenginliklerimizi tanıtmayı ve aktarmayı amaçlayan “Kültürel Mirasımızı Sırtlayanlar”, Anadolu’daki farklı inanç topluluklarının görünürlüğünü arttıran “Anadolu’da İnançların İzleri”, farklı inançlarda müziğin yerini ve önemini aktaran “İnançlar ve Müzikleri” projelerimizin yeni içerikleri de internet sitemiz ve YouTube kanalımızda yerini aldı.

ADİP dünyanın farklı bölgelerinden inanç kuruluşları ve ilgili sivil toplum örgütleriyle iletişimini sürdürmeye devam ederken, din ve inanç özgürlüğünün dünya genelinde savunulmasına katkıda bulunuyor. Bu bağlamda geçtiğimiz ay IRF ve Faith&Belief Forum tarafından düzenlenen çevrim içi seminerlere platformumuz temsilcileri de katıldı. Uluslararası platformlarda farklı perspektiflerden görüşler dinlendi ve ortak strateji çalışmalarına dahil olundu.

Anadolu inançlarında oruç ve perhizlerin peş peşe geldiği bir takvimdeyiz. Bu minvalde “İnançlar, Yemekler, Oruçlar” makalesini Anna Maria Beylunioğlu ve Mansur Anıl Güzelmansur tarafından kaleme alındı. Yazıda Anadolu’nun tüm inançlarında yemek kültürünün etkileri araştırılıyor. Sitemizde de yer alan Ortak İnanç Takvimi’nde Nisan, Mayıs ve Haziran ayları kutsal günlerini içerikleriyle sunuyoruz. Son dönemde kurucu üyemiz Alevi Düşünce Ocağı tarafından iki kitap yayınlandı. İlki, İstanbul Latin Katolik Kilisesi tarafından düzenlenen din ve inanç temsilcilerinin katıldığı dua ve paylaşım etkinliğinin anı kitabı. Avrupa Birliği desteği ile hazırlanan kitapta din ve inanç önderlerinin mesajları üç farklı dilde derlendi. Sivas Madımak katliamının 27. yıldönümünde yayınlanan “Madımak, Sönmemiş Ateş” başlıklı kitaba da Alevi Düşünce Ocağı (ADO) www.aleviocagi.org sitesinden ulaşabilirsiniz.

UNESCO tarafından 2021 yılı Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli ve Ahi Evran anma yılı ilan edildi. Papa’nın ilk Irak ziyareti gündem oldu. Son aylarda Türkiye çapında inanç mekanları restorasyonlarında gözle görülür bir hareketlenme var. Haberlerimizin yanı sıra kitap önerilerimiz de yine iç sayfalarımızda yerini aldı.

ADİP faaliyetleri ve içerikleri hakkında görüş ve katkılarınızı adip.anadolu@gmail.com üzerinden bize ulaştırabilirsiniz.

Sağlıklı ve huzurlu günler dileriz.

www.adipanadolu.org

www.konferans.adipanadolu.org

“ANADOLU’DA İNANÇ MEKANLARINDA DÖNÜŞTÜRMELER” ULUSLARARASI KONFERANSI

Uluslararası Konferans
International Conference

ANADOLU’da İNANÇ MEKÂNLARINDA DÖNÜŞTÜRMELER
The CONVERSION of SPACES AND PLACES of WORSHIP in ANATOLIA

10-11 Nisan 2021

10-11 April 2021

www.adip.anadolu.org

Anadolu Din ve İnançları Platformu - Anatolian Religions and Beliefs Platform

Anadolu Din ve İnançları Platformu’nun (ADİP) düzenlediği “Anadolu’da İnanç Mekanlarında Dönüştürmeler” başlıklı uluslararası konferans 10-11 Nisan 2021 tarihlerinde çevrim içi ortamda gerçekleşecek. Doğan Bermek, İhtar Gözaydın, Yuri Stoyanov, Vanessa R. de Obaldía’dan oluşan komitenin organize ettiği konferansı Etkiniz AB Programı destekliyor.

Ayasofya ve Kariye gibi iki tarihi anıtın dönüştürülmesi ADİP’e daha geniş bir dini ve bölgesel çerçevede ibadet mekanlarının dönüştürülmesi konusunda uluslararası bir konferans düzenleme fikrini verdi. Üçlü bir dizi olarak planlanan konferanslardan ilkinde büyük bir tarihi önem taşıyan, farklı inançların varlığı nedeni ile sayısız fetih ve yeniden-fetih olaylarının ibadet mekanlarının dönüştürülmesine de sebep olduğu Anadolu (Küçük Asya) coğrafyası irdelenecek.

Konferans ibadet yerlerinin ve mekanlarının dönüştürülmesini, hukuk, tarih, siyaset, antropoloji, mimari, ayrıca kültürel miras ve kentsel araştırmalar açılarından disiplinler arası yaklaşımlarla tartışılacağı bir platform oluşturmayı amaçlamaktadır. Roma, Bizans, Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerini kapsayan uzun bir dönem boyunca incelenecek olan kutsal yerler ve ibadet mekanları arasında, tekkeler, mevlevihaneler, cemevleri, zaviyeler, bir Ezidi mezarlığı,

Rum Ortodoks, Süryani, Ermeni ve Latin Katolik gibi çeşitli cemaatlere ait kiliseler bulunmaktadır. Konferans programını oluşturan sunumlar şu temaları içermektedir:

- Tek ve çoklu dönüştürme ve yeniden-dönüştürme olarak, dini yerlerin ve ibadet mekanlarının dini, seküler ve farklı dini mekanlara dönüştürülmesi
- Dini yerlerin ve ibadet mekanlarının temellük edilmesi, imha edilmesi, hasar verilmesi ve terk edilmesi.
- Dini yerlerin ve ibadet mekanlarının hukuki statüsü ve geçerliliklerinin/geçersizliklerinin tanınması.
- Bu mekanların korunması için ulusal mevzuat ile uluslararası anlaşmalar karşılığı çerçevesinde hukuki itirazlar, kısıtlamalar ve yasaklamalar.
- Mekânsal ve kentsel bağlamda dönüştürmeler.
- Kimlik, yorum, ulusal hafıza ve işlev değiştirme çerçevesinde dönüşümler.

“Anadolu’da İnanç Mekanlarında Dönüştürmeler” uluslararası konferansını ADİP youtube kanalı canlı yayınından takip edebilir, çevrim içi oturumlara izleyici olarak katılmak için ADİP sitesindeki form ile kaydınızı gerçekleştirebilirsiniz.

ADİP konferans sırasında Türkçe-İngilizce simültane çeviri imkânı sunacaktır. Konferansın açılış konuşmalarını Doğan Bermek (ADO, ADİP) ve Laki VİNGAS (Rumvader, KMKD) yapacak. Har-

vard Üniversitesi'nden Prof. Dr. Cemal KAFADAR ile Hamburg Üniversitesi'nden Prof. Dr. Raul MOTIKA onursal konuşmacı olarak açıklandı. Uluslar arası konferansa tebliğ sunacak konuşmacılar ise şu isimlerden oluşuyor:

Doç. Dr. Birgül AÇIKYILDIZ, Paul Valéry Üniversitesi, Montpellier III

Doç. Dr. Zeynep AKTÜRE, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü

Dr. Öğr. Üyesi Paschalis ANDROUDIS, Aristoteles Üniversitesi

Doç. Dr. Umut AZAK, İstanbul Okan Üniversitesi

Doç. Dr. Dilaver AZİMLİ, Azerbaycan Ulusal Bilimler Akademisi

Lucía CIRIANNI SALAZAR, Berlin Özgür Üniversitesi

Sevtap DEMİRTAŞ, Evrensel Mevlâna Aşıkları Vakfı

Dr. Ali Çağlar DENİZ, ADO

Dr. Öğr. Üyesi Veyssel DİNLER, Hitit Üniversitesi

Dr. Radu DIPRATU, Güneydoğu Avrupa Çalışmaları Enstitüsü

Dr. Markus DRESSLER, Leipzig Üniversitesi

Prof. Paolo GIRARDELLI, Boğaziçi Üniversitesi

Mehmet Fatih GÜDEN, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Leonard HAMMER, Arizona Üniversitesi

Dr. Nicholas AL-JELOO, Kadir Has Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Erhan KURTARIR, Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Emma LOOSELY, Exeter Üniversitesi

Dr. Vanessa R. DE OBALDÍA, Johannes Gutenberg Üniversitesi Mainz

Prof. Dr. Ayşe Nur ÖKTEN, Yıldız Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Cemal SALMAN, İstanbul Üniversitesi

Av. Cem Murat SOFUOĞLU, İstanbul Okan Üniversitesi

Doç. Dr. A. Yılmaz SOYYER, Süleyman Demirel Üniversitesi

Prof. Vlada STANKOVIĆ,

Belgrad Üniversitesi

Prof. Dr. Beatrice ST. LAURENT, Bridgewater State Üniversitesi

Dr. Yuri STOYANOV, SOAS Londra Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Aude Aylin DE TAPIA, Freiburg Albert Ludwig Üniversitesi

Dr. Mariëtte VERHOEVEN, Radboud Üniversitesi

Konferans oturumlarını Prof. Dionigi ALBERA (İDEMEC), Prof. Marie COUROUCLİ (IIAC), Prof.

Dr. İştâar GÖZAYDIN (Hukuk ve siyaset profesörü), Prof. Rositsa GRADEVA (Bulgaristan Amerikan Üniversitesi), Prof. Dr.

Ayhan KAYA (İstanbul Bilgi Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Erhan KURTARIR (Yıldız Teknik Üniversitesi), Fr. Dr. Claudio Monge O.P. (DoSt-I), Dr. Mine YILDIRIM (İnanç Özgürlüğü Girişimi),

Doç. Dr. Hakan YÜCEL (Galatasaray Üniversitesi) idare edecek. •

ADİP dünyanın farklı bölgelerinden inanç kuruluşları ve ilgili sivil toplum örgütleriyle iletişimini sürdürmeye devam ederken, din ve inanç özgürlüğünün dünya genelinde savunulmasına katkıda bulunuyor.

The Faith & Belief Forum

ULUSLARARASI BULUŞMALARDA YER ALIYORUZ

ADİP ulusal düzeyde çalışmalarının yanı sıra, din ve inanç özgürlüğünü savunan, geliştirilmesini amaçlayan uluslararası organizasyonlarla bağlantılarını sürdürüyor. Geçtiğimiz ay, dünyanın farklı bölgelerinde din ve inanç özgürlüğünü destekleyen organizasyonlar arası iletişimi ve dayanışmayı arttırmayı amaçlayan çevrimiçi buluşmalarda yer aldık.

'The Faith & Belief Forum' tarafından düzenlenen 3 aşamalı "Freedom of Religion or Belief (FoRB) in Practice" (Uygulamada Din ve İnanç Özgürlüğü) etkinliğinin ikinci ayağı olan "Promoting FoRB for all at the local level" (Yerel düzeyde herkes için din ve inanç özgürlüğünü desteklemek) adlı çevrimiçi etkinlikte sivil toplum kuruluşları, din ve inanç grupları, politika uzmanları, diplomatlar ve akademisyenler bir araya gelerek farklı bölgelerden vaka çalışmalarının sunumlarını dinledi, etkileşimli tartışmalara katıldı, din ve inanç özgürlüğü konusunda uygulama yöntemlerini ve tavsiyelerini paylaştı. Konuşmaların ikinci ayağında, "Din ve inanç özgürlüğü uygulamalarının, birlikte yaşama ve başkalarına saygı gibi yerel kavramlarla ilişkisi, dini özgürlüklerin ve azınlıkların korunması kadar çoğunluğun çıkarı için de yararlı olarak teşvik edilmesi" gibi konular tartışıldı.

Bunların yanında Nijerya, Kıbrıs ve Fransa hakkındaki vaka analizi sunumları, katılımcılarla paylaşıldı. Dünyanın farklı yerlerinden katılımcılar,

kendi ülkelerinde din ve inanç özgürlükleri savunuculuğu için kullandıkları stratejileri, yöntemleri ve karşılarına çıkan sorunları birbirleriyle paylaştı. Anonim olarak toplanılan veriler ve görüşler etkinlik tamamlandıktan sonra, bir rapor haline getirilip katılımcılarla paylaşılacak.

Katıldığımız bir diğer etkinlik dizisi 'International Religious Freedom (IRF) Roundtable' tarafından düzenlendi. IRF, uluslararası dini özgürlük konularını tartışmak için düzenli olarak toplanan sivil toplum kuruluşlarından oluşan, gayri resmi bir grup. Toplantılarında, katılımcılar ile uluslararası din ve inanç özgürlüğü sorunlarını tartışmak, bir destek ağı oluşturmak ve sorunlara politik çözümler bulmak amaçlanıyor.

IRF, Amerika Birleşik Devletleri'nin din ve inanç özgürlüğüyle ilgili birimlerine politika önerilerinde bulunduğu gibi, dünya genelinde farklı hükümetlere de çağrılarda bulunuyor. Kurum, çeşitli din ve inançlardan grupların taleplerini dinliyor, ilgili yetkililere toplu olarak yazılan mektuplarla çağrıda bulunuyor.

Haftalık yuvarlak masa toplantılarının yanı sıra, IRF alt komisyonlar seviyesinde de etkinlikler düzenliyor.

ADİP bu bağlamda 'IRF Orta Doğu Çalışma Grubu' nun da katılımcısı, ayrıca İran ve Fransa yetkililerine yazılan mektupların imzacıları arasında bulunuyor. •

YENİ İÇERİKLERİMİZ YAYINDA

Geçtiğimiz Ocak-Şubat-Mart 2021 döneminde Kültürel Mirasımızı Sırtlayanlar, Anadolu'da İnançların İzleri, İnançlar ve Müzikleri proje başlıklarımız altında yeni içerikler yayınladık. Sanat tarihi uzmanı Hayri Fehmi Yılmaz "Kültürel Mirasımızı Sırtlayanlar" (KMS) serimiz için hakkında çok az şey bilinen Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası'nı anlattı. KMS'nin 14. bölümünde programı hazırlayan ve sunan Nühket Everi Gaziantep Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Başkanı Prof. Dr. Atilla Engin ile hak ettiği ilgiyi yeterince görmeyen dünyanın en eski açık hava heykel atölyesi Yesemek'i konuştu. KARDES Türkçe ve İngilizce dillerinde çok kültürlü hafıza turları rehberi sunan bir uygulama. Serimizin bu bölümünde konuklarımız Hrant Dink Vakfı'nın KARDES uygulaması projesi koordinatörleri Narod Avcı ve Rudi Sayat Pulatyan oldu. KMS serisinde ayrıca Selimiye Camii ve Edirne'nin kültürel mirası, Bir kültürel miras varlığının UNESCO listesine alınma süreci, Ani Harabeleri, Bergama gibi pek çok konuda içerik bulmanız mümkün.

"İnançlar ve Müzikleri" serimizin 8. bölümünde Hataylı araştırmacı, sivil toplum gönüllüsü Jozef Naseh "Antakya'da Müziğin Sosyal, Kültürel ve İnançsal Evrimi" başlığı altında bir sunum gerçekleştirdi. Araştırmacı, müzisyen Gürsel Koçak da aynı seri kapsamında Bektaşî müzik geleneğinin "Nefeslerini" ve Bektaşî müziğinin gelişim alanı olan tekkeleri anlattı. Koçak müzik çalışmalarından edindiği tecrübelerini de paylaştı. "Anadolu'da İnançların İzleri" serimizde araştırmacı, yazar ve çevirmen Dursun Gümüşoğlu yıllardır çeşitli ma-

kaleler yazdığı, belgesellerde danışmanlık üstlendiği Bektaşîliği anlattı. Gümüşoğlu Anadolu ve Balkanlara yayılan bu kadim inancın geçmişten günümüze yansımaları özetledi.

ADİP içeriklerine www.adipanadolu.org sitemizin PROJELER bölümünden ulaşabilirsiniz. •

H. Dink Vakfı "Kardes Projesi" Koordinatörleri
Narod Avcı ve Rudi Sayat Pulatyan

“Madımak, Sönmemiş Ateş” Yayınlandı

Anadolu Din ve İnançları Platformu kurucusu olan Alevi Düşünce Ocağı (ADO), Sivas Madımak katliamının 27. yılında bir kitap yayınladı. “Madımak, Sönmemiş Ateş” adlı kitap bilim insanları ve araştırmacılar ile yapılan söyleşileri içeriyor. Önsözde çalışmanın amacı şu sözlerle özetlenmiş:

“Aradan geçen 27 yıldan sonra yarattığı değişimler ve izleri irdelemenin gerekli ve önemli olacağı kanısı ile MADIMAK 2020 söyleşilerini düzenledik. Bu çalışmanın gerek Alevi toplumunun ve ülkenin yeni yetişen kuşaklarına, gerekse gelecekte yapılacak çalışmalara bir kapı açacağı ve Alevi toplumunun hızla değişen Türkiye’de toplumsal kimlik inşa sürecinde faydalı bir belge olabileceği kanısındayız.”

Kitapta ve ADO internet sitesinde Prof. Dr. Ayhan

yor.

“Madımak, Sönmemiş Ateş” söyleşilerini ADO’nun aleviocagi.org/2020-madimak-soylesileri sayfasından izleyebilir ve/veya okuyabilirsiniz.

“Madımak, Sönmemiş Ateş” adlı kitap bilim insanları ve araştırmacılar ile yapılan söyleşileri içeriyor.

KAYA ile “Türkiye’de Sosyal Hareketlenmeler ve Madımak”, Prof. Dr. Ersin KALAYCIOĞLU ile “Türkiye’de Toplumsal Fay Hattları ve Çoğulculuk”, Prof. Dr. Fuat KEYMAN ile “Madımak ve Toplumsal Etkileri”, Doç. Dr. Hakan YÜCEL ile “Şiddet Olaylarının Alevi Toplumu Üzerindeki Etkileri”, Prof. Dr. İhtar GÖZAYDIN SAVAŞIR ile “Alevi Katliamları, Hukuk ve Temel Haklar”, Araştırmacı Gazeteci Kelime ATA ile “Alevi Toplumu Siyasallaşma Süreçleri ve Madımak”, Dr. Mehmet ERTAN ile “Alevi Katliamlarının Kolektif Hafıza ve Siyasallaşmadaki Etkileri”, Dr. Ozan ÇAVDAR ile “Toplumun ve Yakınlarını Kaybedenlerin Belleğinde Madımak”, Prof. Dr. Şükrü ASLAN ile “Alevi Toplumu Var Olma Sürecinde Devlet Politikalarının Etkisi” başlıklı söyleşilerin yazılı ve video dökümleri yer alı-

Dinlerarası dua ve paylaşım etkinliği: ANI KİTABI YAYINDA

İstanbul Latin Katolik Kilisesi farklı inanç ve mezheplerden kanaat önderlerinin katıldığı bir dua ve paylaşım etkinliği düzenledi.

Program zor bir dönemde bir araya gelen inanç önderlerinin kardeşlik bağlarına ve ortak yakarışa tanıklık etmesi bakımından önem taşıdı.

Günün anısına Alevi Düşünce Ocağı Başkanı Doğan Bermek tarafından Avrupa Birliği desteği ile bir kitap hazırlandı. Kitap din ve inanç temsilcilerinin 3 dilde mesajlarını içeriyor. Kitapta etkinliğe de katılan İstanbul Latin Katolik Kilisesi Dinler

Anı kitabı baskıya girerken İstanbul Latin Katolik Kilisesi Ruhani Önderi Monsenyör Rubén Tierrablanca Gonzalez, korona virüs ile birkaç hafta mücadele ettikten sonra aramızdan ayrıldı. —

Arası İlişkiler Komitesi Üyesi Dominiken papazı Claudio Monge, İstanbul İl Müftüsü Yardımcısı Caner Akdemir, Şefik Can Uluslararası Mevlânâ Eğitim ve Kültür Vakfı Başkanı Hayat Nur Artıran, Türkiye Süryani Katolik Korepiskoposu Mgr Orhan Çanlı, Hz Mevlânâ'nın 22. Kuşak Torunu ve Uluslararası Mevlâna Vakfı'nın Başkan Vekili Esin Çelebi Bayru, Türkiye Keldani Katolik Kilisesi Başepiskoposu Mgr. Ramzi Garmou, Felsefe Profesörü ve Türkiye Cumhuriyeti Vatikan Eski Büyükelçisi Prof. Dr. Kenan Gürsoy.

Türkiye Hahambaşı Rav İsak Haleva, Türkiye Ermeni Katolikleri Başepiskoposluğu adına Başrahip Vartan Kirakos Kazanjian, İmmanuel Bible House Protestan Kilisesi'nin Pastörü Behnan Konutgan, Ekümenik Patrikliği adına Diyakon İakovos Krochak, Türkiye'deki Almanca konuşan Kilise'nin Pastörü Gabriele Pace, İstanbul Latin Katolik Ruhani Reisi Mgr Rubén Tierrablanca González, Türkiye Ermenileri Patrikliği Ruhani Meclis Üyesi ve Kiliseler arası ilişkiler sorumlusu, Kıdemli Peder Drtad Uzunyan ve Alevi Düşünce Ocağı Başkanı

Doğan Bermek'in temennileri yer alıyor.

Anı kitabı baskıya girerken İstanbul Latin Katolik Kilisesi Ruhani Önderi Monsenyör Rubén Tierrablanca Gonzalez, korona virüs ile birkaç hafta mücadele ettikten sonra aramızdan ayrıldı.

Bu kitapçık 22 Nisan 2020 de gerçekleşmiş olan Dinler arası Kardeşlik ve Dua buluşmasının da fikir babası olan Monsenyör Gonzalez'e adandı.

Anı kitabına www.adipnadolu.org adresli sitemizin YAYINLAR bölümünden ulaşabilirsiniz.

İNANÇLAR, YEMEKLER, ORUÇLAR

Anna Maria Beylunioğlu*
Mansur Anıl Güzelmansur^{2**}

Dünyanın farklı yerlerinde çok farklı biçimlerde tezahür edebilen inançların ortak noktalarından bir tanesini yemek ve yemeğe dair ritüeller oluşturuyor. Semavi dinlere ve kutsal kitaplara baktığımızda, insanoğlunu yeryüzü ile buluşturduğuna inanılan Hristiyanlık inancında da ilk günah olarak görülen Hz. Âdem ve Hz. Havva'nın yasak meyve olan elmayı yiyip cennet bahçesinden kovulması, yiyeceklerin dinler için kırılma noktası oluşturduğunun en çok anlatılagelen örneğidir.

İlk ortaya çıktıkları andan itibaren her inanç, günlük hayat pratiklerini yeme-içme konusunda getirdiği kurallar etrafında şekillendirmiş, nefsin terbiyesi ve doğanın işleyişini düzenlemek gibi amaçlar doğrultusunda farklı dönemlerde perhiz

ya da oruç olarak adlandırdığımız sınırlamalar getirmiştir.

Dini-kültürel kimliklerde yemeğin rolü

Peki yemek ve yemek yeme eylemi neden dini inanışlarda bu kadar merkezi rol oynar? Cevap çok basit aslında: Yemek hayatta kalmak, sosyalleşmek ve haz almak gibi hayatımızı düzenleyen en önemli elementleri bir arada tutmakla beraber hafızayı nesilden nesle taşıyacak güçlü bir semboldür. Bu birleşim o kadar güçlüdür ki, bireylerin yaşadıkları toplulukları, topluluk değerlerini ve bunun sonucunda kimliklerini oluşturur. Bir kişinin yemek yeme rutininin kişinin mensubu olduğu etnik-dini kültürel yapı hakkında çıkarımlar yapmak mümkün olabilmektedir. Öyle ki, İspanya'da 15. yüzyıldaki zulümler sırasında Yahudiler için domuz eti yememe kuralı kimliklerini ifşa etmelerine sebep olmuştur. Yine

1* Siyaset Bilimci, Yemek Kültürü Araştırmacısı; www.mutfaktakiakademisyen.com

2** Mef Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümü son sınıf öğrencisi

Peki yemek ve yemek yeme eylemi neden dini inanışlarda bu kadar merkezi rol oynar? Cevap çok basit aslında: Yemek hayatta kalmak, sosyalleşmek ve haz almak gibi hayatımızı düzenleyen en önemli elementleri bir arada tutmakla beraber hafızayı nesilden nesle taşıyacak güçlü bir semboldür.

aynı sebeple Portekiz'deki Yahudiler kimliklerini gizleyebilmek için dışarıdan bakıldığında domuz etinden yapılmış bir sosis ile ayırt edilemeyen ancak dana etinden yapılan Alheire sosisini icat edip kendilerini kamufle etmeye çalışmışlardır.

Sadece dinin gereklilikleri değil aynı zamanda ibadet ritüellerinde de yemek karşımıza çıkar. Hristiyanlık dinindeki "Komünyon" alımı sırasında tüketilen şarap Hz. İsa'nın kanını, ekmek ise bedenini temsil eder, İsa Mesih'e bağlılığı sembolize eder. Bu gelenek şarap ve ekmeğin Hz. İsa'nın geri döneceğini müjdelediği son akşam yemeğinde tükettiği besin olmasına dayanır ve kişinin yemek ile kimliği arasında bu ritüel üzerinden kurduğu bağ, kendisini ilahi düzenin bir parçası olduğunu hissettirir. Bir anlamda kişi dini yemek ritüelini gerçekleştirerek Tanrı'ya olan inancını pekiştirmiş olur.

Yeme düzeni ve alışkanlıklar tarih boyunca ağırlıklı olarak kişinin mensup olduğu dini öğretilere göre şekil almıştır. Müslümanlar alkol tüketmez, domuz eti yemez, helal kesim protein kaynaklarına yönelir. Yahudiler de Müslümanlara benzer şekilde "koşer" kurallarına göre kesilmiş protein kaynaklarını tercih eder, domuz eti yemez; et ve sütü birbirine karıştırmadan tüketirler. Hristiyanlıkta böyle bir kısıtlama olmamakla birlikte öğretinin yayıldığı erken dönemlerde et gibi bazı yiyecekler lüks olarak görülmüş ve dini öğretiyi tam anlamı ile uygulayanlardan bu gibi lüks gıdaları günlük yaşamlarında tercih etmemeleri beklenmiştir. Hinduizm inancına sahip bireyler de günümüz tabiri ile lakto-vejeteryan (et, süt ve yumurta yememe) bir diyetle sahiptir. Anadolu inanışlarından Arap Alevilik ya da başka

bir adı ile Nusayrilik'te de kutsal olarak görülmesi ve doğadaki üretim dengesinin bozulmaması sebebi ile dişi hayvan eti yenmemektedir.

Dinler, perhizler, oruçlar

Anadolu inanışları ve onlara dair oruçlar saymakla bitmez, birkaçını burada sıralayalım. İslam inancında oruç, kişinin güneşin doğuşundan batışına kadar olan zaman diliminde yemeden ve içmeden uzak durmasını ve bu süre içerisinde de kötü söz ya da yalan söylememesini gerektirir. Oruç dönemi Ramazan ayı boyunca sürer ve farz kabul edilirken Muharrem aylarında tutulan oruçlar isteğe bırakılmıştır. Aleviler ve Nusayrililer için ise Ramazan orucunun farz mı yoksa isteğe bağlı mı olduğu tartışılmaktadır. Aleviler ayrıca her yıl miladi takvimde Şubat ayına rastlayan Hızır orucunu tutarlar. Nuh tufanı sırasında halkın "yetiş ya hızır" feryadı sonrası Allah tarafından fırtınanın dindirildiğine olan inancı pekiştirmek için tutulan bu oruç üç gün sürmektedir. Türkiye coğrafyasında Osmanlı Devleti döneminden beri varlık gösteren Bahai toplumu için 2-21 Mart arası bencillikten ve bedensel arzulardan uzaklaşmak için oruç tutulan dönemdir, güneşin doğuşundan batışına kadar hiçbir şey yenilip içilmez. Yahudilerin iki farklı tür oruç tuttuğunu söyleyebiliriz. Bunlardan kefaret günü olarak kabul edilen "Yom Kipur" ve matem günü olarak bilinen "Tişabeav", gün batımından önce başlayıp ertesi gün batımı sonrasına kadar devam eden yaklaşık 25 saat boyunca hiçbir şey yenilmeyen oruç dönemleridir. Yom Kipur'da hiçbirşey yenilmediği gibi çalışmak da yasaklanmıştır. Diğer oruçlar ise gün doğumu ile başlayıp gün batımına kadar sürer. Bunlar arasında Tsom Gedalya, Asara Betevet, Taanit Behorot,

Ester Orucu, Betamuz oruçları bulunmaktadır. Hristiyanlıkta oruç zorunlu tutulmaz ancak günah ve hatalardan arınmak adına tavsiye edilir. Ait olunan etnik köken ve mezheplere göre tutulan oruç ve perhizler değişmektedir. Protestanlık herhangi bir dönemde orucu ya da perhizi şart koşmaz, Katolik mezhebine mensup bireyler sadece Paskalya yani diriliş bayramı öncesi 40 gün oruç tutmaktadır. Bu oruçla günde üç öğün yenen yemekler bire düşüyor, azalan yemek maliyeti yardım amaçlı kullanılıyor, ibadet saatleri artırılıyor... Ortodoks mezhebindeki uygulamaların ise etnik kimliğe ve yerel kiliselere göre farklılıklar gösterdiğini söylemek gerek. Tüm farklılıkları detaylı şekilde bu yazıya aktarmak zor görünse de önemli ayrımları vurgulamaya çalışalım. Rum Ortodokslar Paskalya öncesi yaklaşık 50 günü (Büyük Oruç), Noel öncesi 40 günü ve Meryem Ana bayramı öncesi ise 15 günü hayvansal gıda yemedikleri perhiz ile geçirmektedirler. Bu perhiz dönemlerinin Meryem Ana'ya İsa Mesih'e hamile kalacağının müjdelendiğine inanılan 25 Mart ve Antakya civarında Şanini olarak bilinen dallar pazarında balık yiyebiliyorlar. Bunun dışında 29 Haziran öncesine denk gelen ve süresi liturjik takvime göre değişiklik gösterebilen havariler orucu döneminde de perhiz; 5 Ocak Vaftiz yortusu, 29 Ağustos Yahya'nın başının gövdesinden ayrıldığı gün ve 14 Eylül Kutsal Haç'ın bulunması bayramı ise tam oruç tutulur ve bu dönemde yeme içme eylemi oldukça azaltılır, hatta neredeyse hiç yemek yenilmez. Sadece Azizlerin bayramına denk gelmesi durumunda zeytinyağlı yemeğe ya da şarap içmeye izin verilir. Ermeni Gregoryen geleneğinde ise sadece Paskalya öncesi bazen tam oruç bazen de perhiz uygulanmaktadır.

15 Ağustos Meryem Ana yortusuna denk gelen bağ bozumuna kadar da perhiz ya da oruç tutulmamakta, sadece üzüm yenmemektedir. Süryani Ortodokslar ise sanıyoruz Ortodoks cemaatleri arasında oruç dönemleri en çok olan topluluktur. Büyük Oruç'u 50 gün boyunca perhiz olarak tutanlar olduğu gibi tam oruç olarak tutanlar vardır. Süryaniler'de tam oruç, günün başlangıcından akşama (esnetildiği durumlarda öğlene kadar) hiçbir şey yenilip içilmemesini gerektirir, oruç açıldığında da sadece hayvansal olmayan gıdalar yenmektedir. Meryem Ana orucu beş günlük bir perhizdir. Doğu bayramı yani Noel öncesi de 10 günlük bir perhiz uygulanır.

Elçilerin orucu üç günlük bir perhiz olarak 29 Haziran'da sona erer. Süryaniler'de diğerlerinden farklı olarak Büyük Oruç'tan üç hafta kadar önce pazartesi günü başlayan ve Yunus peygamberin büyük bir balık tarafından yutulup üç gün sonra karaya bırakılmasını hatırlamak için tutulan Ninova oruçları vardır. Bugün yer yer esneklik tanınsa da bu oruç üç gün boyunca hiçbir şey yememeyi gerektirir. Tüm bunlara ek olarak, oruç dönemi olmayan zamanlar için Katolikler sadece İsa Mesih'in çarmıha gerildiğine inanılan gün olan cuma günlerinde ve Ortodokslar da çarşamba (İsa Mesih'in ele verildiği gün) ve cuma günlerinde hayvansal gıdanın tüketilmediği perhiz uygulamaktadır. Süryaniler de Çarşamba-Cuma orucunu Paskalya ve Pantikusti bayramları dışında kalan zamanlarda tutmaktadır. Bazı kiliselerde bu günlerde de tam oruç tutulduğu görülmektedir; böylece arınmak ve Tanrı'ya yakın hissetmek amaçlanmaktadır. Sonuç olarak yemek insanoğlu var olduğundan beri en temel ihtiyaç olması sebebi ile her zaman dini/kültürel kimliklerin merkezine konumlanmış, yer yer kırılma noktaları oluşturmuştur. İnançlar çerçevesinde geliştirilen ritüeller de yemeğin insan hayatındaki önemini en başından fark etmiş olsa gerek, yemeğe dair düzenlemeler ve kısıtlamalar getirerek bu dünyada yaradının varlığını hissetmeyi ve/ya kötülüklerden, günahlardan arınmayı teşvik etmiştir. Bunun sonucunda dini-kültürel kimliklerin temelini oluşturan yemeğe dair ritüeller, perhizler ve oruçlar da insanoğlu kendisinden büyük bir güce inanmayı sürdürdükçe yeniden üretilerek devam edecektir. •

Yararlanılan Kaynaklar:

- Smith, William. A Dictionary of Greek and Roman Biography and Mythology. London: J. Murray, 1902. Print.
- Price, S. R. F. Religions of the Ancient Greeks. Cambridge, U.K. ; New York: Cambridge UP, 1999. Print. Key Themes in Ancient History.
- Rebora, Giovanni, and Albert. Sonnenfeld. Culture of the Fork : A Brief History of Everyday Food and Haute Cuisine in Europe. New York, NY: Columbia UP, 2001. Arts and Traditions of the Table: Perspectives on Culinary History. Web.
- Kalimi, Isaac. "Egyptian Religion and Culture through Rabbinic Vision." Shofar (West Lafayette, Ind.) 33.2 (2015): 130-36
- Bynum, C.W., (1987) Holy feast and holy fast: the religious significance of food to medieval

“Anadolu’da İnanç Mekanlarında Dönüştürmeler” Uluslararası Konferansı

Uluslararası Konferans
International Conference

ANADOLU’da İNANÇ MEKÂNLARINDA DÖNÜŞTÜRMELER The CONVERSION of SPACES AND PLACES of WORSHIP in ANATOLIA

10-11 Nisan 2021

10-11 April 2021

www.adipanadolu.org

Anadolu Din ve İnançları Platformu - Anatolian Religions and Beliefs Platform

Anadolu Din ve İnançları Platformu’nun düzenlediği “Anadolu’da İnanç Mekanlarında Dönüştürmeler” başlıklı uluslararası konferans 10-11 Nisan tarihlerinde çevrimiçi ortamda gerçekleşecek. Doğan Bermek, İftar Gözaydın, Yuri Stoyanov, Vanessa R. de Obaldía’dan oluşan komitenin organize ettiği konferansı, ‘Etkiniz AB Programı’ destekliyor. Ayasofya ve Kariye gibi iki tarihi anıtın dönüştürülmesi, ADİP’e ibadet mekanlarının dönüştürülmesinin, daha geniş bir dini ve bölgesel çerçevede ele alınması konusunda, uluslararası bir konferans düzenleme fikrini verdi. Üçlü bir dizi olarak planlanan konferanslardan ilkinde, farklı inançların varlığı nedeni ile sayısız fetih ve yeniden-fetih olaylarıyla, ibadet mekanlarının dönüştürülmesine de sebep olmasından dolayı, büyük bir tarihi önem taşıyan Anadolu (Küçük Asya) coğrafyası irdelenecek. Konferansımız, ibadet yerlerinin ve mekanlarının dönüştürülmesini, hukuk, tarih, siyaset, antropoloji, mimari, ayrıca kültürel miras ve kentsel araştırmalar açılarından, disiplinler arası yaklaşımlarla tartışılacağı bir platform oluşturmayı amaçlamaktadır. Roma, Bizans, Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerini kapsayan uzun bir dönem boyunca incelenecek olan kutsal yerler ve ibadet mekanları arasında, tekkeler, mevlevihaneler, cemevleri, zaviyeler, bir Ezidi mezarlığı, Rum Ortodoks, Süryani, Ermeni ve Latin Katolik gibi çeşitli cemaatlere ait kiliseler bulunmaktadır.

Konferans programını oluşturan sunumlar şu temaları içermektedir:

- Tek ve çoklu dönüştürme ve yeniden-dönüştürme olarak, dini yerlerin ve ibadet mekanlarının dini, seküler ve farklı dini mekanlara dönüştürülmesi
- Dini yerlerin ve ibadet mekanlarının temellük edilmesi, imha edilmesi, hasar verilmesi ve terk edilmesi
- Dini yerlerin ve ibadet mekanlarının hukuki statüsü ve geçerliliklerinin/geçersizliklerinin tanınması
- Bu mekanların korunması için ulusal mevzuat ile uluslararası anlaşmalar karşılığı çerçevesinde hukuki itirazlar, kısıtlamalar ve yasaklamalar
- Mekânsal ve kentsel bağlamda dönüştürmeler
- Kimlik, yorum, ulusal hafıza ve işlev değiştirme çerçevesinde dönüşümler

“Anadolu’da İnanç Mekanlarında Dönüştürmeler” uluslararası konferansını ADİP youtube kanalımızın canlı yayınından takip edebilir, çevrimiçi oturumlara izleyici olarak katılmak için sitemizdeki form ile kaydınızı gerçekleştirebilirsiniz. Konferansımızda Türkçe-İngilizce simultane çeviri imkânı sunulacaktır. •

www.adipanadolu.org

Uluslararası Buluşmalarda Yer Alıyoruz

ADİP ulusal düzeyde çalışmalarının yanı sıra, din ve inanç özgürlüğünü savunan, geliştirilmesini amaçlayan uluslararası organizasyonlarla bağlantılarını sürdürüyor. Geçtiğimiz ay, dünyanın farklı bölgelerinde din ve inanç özgürlüğünü destekleyen organizasyonlar arası iletişimi ve dayanışmayı arttırmayı amaçlayan çevrimiçi buluşmalarda yer aldık.

'The Faith & Belief Forum' tarafından düzenlenen 3 aşamalı "Freedom of Religion or Belief (FoRB) in Practice" (Uygulamada Din ve İnanç Özgürlüğü) etkinliğinin ikinci ayağı olan "Promoting FoRB for all at the local level" (Yerel düzeyde herkes için din ve inanç özgürlüğünü desteklemek) adlı çevrimiçi etkinlikte sivil toplum kuruluşları, din ve inanç grupları, politika uzmanları, diplomatlar ve akademisyenler bir araya gelerek farklı bölgelerden vaka çalışmalarının sunumlarını dinledi, etkileşimli tartışmalara katıldı, din ve inanç özgürlüğü konusunda uygulama yöntemlerini ve tavsiyelerini paylaştı. Konuşmaların ikinci ayağında, "Din ve inanç özgürlüğü uygulamalarının, birlikte yaşama ve başkalarına saygı gibi yerel kavramlarla ilişkisi, dini özgürlüklerin ve azınlıkların korunması kadar çoğunluğun çıkarı için de yararlı olarak teşvik edilmesi" gibi konular tartışıldı.

Bunların yanında Nijerya, Kıbrıs ve Fransa hakkındaki vaka analizi sunumları, katılımcılarla paylaşıldı. Dünyanın farklı yerlerinden katılımcılar, kendi ülkelerinde din ve inanç özgürlükleri savunuculuğu için kullandıkları stratejileri, yöntemleri ve karşılarına çıkan sorunları birbirleriyle paylaştı. Anonim olarak toplanılan veriler ve görüşler etkinlik tamamlandıktan sonra, bir rapor haline getirilip katılımcılarla paylaşılacak. Katıldığımız bir diğer etkinlik dizisi 'International Religious Freedom (IRF) Roundtable' tarafından düzenlendi. IRF, uluslararası dini özgürlük konularını tartışmak için düzenli olarak toplanan sivil toplum kuruluşlarından oluşan, gayri resmi bir grup.

Toplantılarında, katılımcılar ile uluslararası din ve inanç özgürlüğü sorunlarını tartışmak, bir destek

The Faith & Belief Forum

ağı oluşturmak ve sorunlara politik çözümler bulmak amaçlanıyor.

IRF, Amerika Birleşik Devletleri'nin din ve inanç özgürlüğüyle ilgili birimlerine politika önerilerinde bulunduğu gibi, dünya genelinde farklı hükümetlere de çağrılarda bulunuyor. Kurum, çeşitli din ve inançlardan grupların taleplerini dinliyor, ilgili yetkililere toplu olarak yazılan mektuplarla çağrıda bulunuyor.

Haftalık yuvarlak masa toplantılarının yanı sıra, IRF alt komisyonlar seviyesinde de etkinlikler düzenliyor.

ADİP bu bağlamda 'IRF Orta Doğu Çalışma Grubu' nun da katılımcısı, ayrıca İran ve Fransa yetkililerine yazılan mektupların imzacıları arasında bulunuyor. •

Haftalık yuvarlak masa toplantılarının yanı sıra, IRF alt komisyonlar seviyesinde de etkinlikler düzenliyor.

2021 Ahi Evran, Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre Yılı ANADOLU ERENLERİ ANILIYOR

Ahi Evran, doğumunun 850. yılı olan 2021 yılında 'UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri Programı'na alındı.

UNESCO'nun 2021 yılı anma ve kutlama programında Anadolu'nun 3 büyük fikir ve inanç önderi de yer alıyor. Ahi Evran doğumunun 850. yılı, Yunus Emre'nin Hakk'a yürüyüşünün 700. yıl dönümü, yine UNESCO'nun kararı gereğince Hacı Bektaş Veli'nin vefatının yıl dönümü, Azerbaycan, İran, Kuzey Makedonya ve Romanya'nın desteğiyle "2021 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri" arasına alındı.

Erdem kandilini yaktı

Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesinde her yıl düzenlenen anma programının yanı sıra, '2021 Hacı Bektaş Veli Yılı' nedeniyle yurt içinde ve yurt dışında planlanan çeşitli etkinliklerle, Hünkâr Hacı Bektaş Veli yâd ediliyor. Ankara'da UNESCO Milli Komisyonu, Gazi Üniversitesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi işbirliği ile "Hünkâr Hacı Bektaş Veli Ulusal Sempozyumu" 3 Mart 2021 tarihinde gerçekleşti. Sempozyum kaydını Gazi Üniversitesi'nin youtube kanalından izleyebilirsiniz.

Hacı Bektaş Veli'nin torunlarından olan Hacı Bektaş Veli Dergahı Postnişini (dergahın başında olan otorite konumundaki kişi) Veliyettin Ulusoy'un başında olduğu Hünkâr Hacı Bektaş Veli Vakfı da bu kapsamda etkinlikler düzenliyor. Vakıf tarafından başlatılan kampanya ile Hacı Bektaş Veli'yi sevenlerce Türkiye genelinde farklı illerde karadut dikim projesi başlatıldı. "Karanlığa ışık olalım, kuraklığa fidan dikelim" yazılı fidanları farklı illerde dikenler görüntülerini paylaşıyor. Karadut ağacının Hacı Bektaş Veli'nin öğrencilerince her yere

götürüldüğünü, inanışlarına göre Bektaşî tekelerine dikilerek bir geleneğe dönüştürüldüğü hatırlatan Ulusoy, kendilerinin de bu gelenekten yola çıkarak karadut ağacı dikmeye karar verdiklerini söyledi.

Hünkâr Hacı Bektaş Veli, Anadolu'dan Balkanlar'a kadar geniş bir coğrafyada evrensel boyuttaki düşünce ve öğretileriyle, asırlardır sevgi, hoşgörü, birlik ve barışın simgesi olmaya devam ediyor.

Adil paylaşımın önderi

Ahi Evran, doğumunun 850. yılı olan 2021 yılında 'UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri Programı'na alındı. Bu kapsamda, Ahilik geleneğini yaşatmış tüm esnaf ve sanatkarları yad etmek,

Ahilik müessesini dünyaya en doğru şekilde anlatmak, sonraki nesillere aktarmak amacıyla yıl boyunca yurt genelinde ve yurt dışında etkinlikler düzenlenecek. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2021 yılının “Ahi Evran Yılı” olarak kutlanmasına dair genelge yayımladı.

katkıda bulunmakla kalmayıp, evrensel insani değerler üzerine inşa edilmiş felsefesiyle din, dil, ırk ayrımı gözetmeksizin, insanoğlunun barış ve ortak değerler etrafında birlikte yaşamasını amaçlayan mesajlar da verdi. •

(Kaynak: Ulusal basın ajansları)

Türkçe şiirin öncüsü

“Yunus Emre’nin Hakk’a yürüyüşünün 700. Yıl Dönümü” Azerbaycan, Bosna-Hersek, Kuzey Makedonya ve Özbekistan’ın desteği ile 2021 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alındı. Uluslararası anma etkinliklerinin yurt içinde Yunus Emre’nin yaşadığı kabul edilen 15 yerde ve yurt dışında da 15 ülkede yapılıyor.

Türkçe şiirin öncüsü ve halk şairi Yunus Emre, eserlerinde ele aldığı insani değerler ve insan sevgisiyle, yüzyıllardır Anadolu insanının gönlünde önemli yer tutuyor.

Şiirleriyle sadece Türkçenin gelişimine önemli bir

Ezidi Soykırımı: “Bir daha asla”

Cevdet Acu

İŞİD tarafından 2014 yılında katledilen 104 Ezidi, yaklaşık altı buçuk yıl sonra, 6 Şubat 2021 tarihinde, hayatlarını kaybettikleri Şengal'in Koço köyünde (Irak) resmi bir törenle toprağa verildi. Exeter Üniversitesi Ekonomi Tarihi bölümünde yüksek lisans öğrencisi olan araştırmacı Cevdet Acu (www.cevdetacu.com) yazısında, Ezidi soykırımı esnasında ulusal ve uluslararası güçlerin Ezidileri nasıl yalnız bıraktığını analiz etmekle kalmıyor, bu kadim halk ve inancına dair geniş bilgiler de sunuyor.

Özetini sunduğumuz yazının tamamına indyrturk.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

Ezidiler, tarihsel olarak uğradıkları sistematik ayrımcılıktan dolayı, neredeyse yaşadıkları her coğrafyada dini ve sosyo-ekonomik haklarından mahrum bırakılmışlardır. Ezidiler, özellikle dini kimliklerinden dolayı Ortadoğu bölgesinde sürekli yerinden ve yurdundan edilmiş kadim halklardan birisidir. Şimdiye kadar Ezidi halkına yönelik 74 soykırım saldırısı olduğu tahmin ediliyor. Ezidiler tarihsel olarak, Asurluların bir parçası olan Irak'ın Ninova bölgesinde yaşamışlardır. Günümüzde de çoğunlukla Irak'ın kuzeyinde (Şengal bölgesi), İran'ın batısında, Türkiye'nin doğusunda (özellikle Mardin, Batman ve Urfa) ve Suriye'nin kuzeyinde yaşayan, çoğunlukla Kürtçe konuşan etnik-dini bir azınlıktır. Net ve spesifik bir veri yoktur, ancak

Ezidiler, 2014 yılında IŞİD'in planlı bir şekilde uyguladığı katliamın kurbanı oldular. Umarım “bir daha asla” ama asla en ufak bir ayrımcılığa dahi uğramadan insanca yaşama olanaklarına sahip olurlar ve umarım bir daha zulüm karşısında yalnız bırakılmazlar.

nüfuslarının toplamda 500 bin ile 1 milyon arasında olduğu tahmin edilmektedir. Birleşmiş Milletler, IŞİD'in 2014 yılındaki katliamında 5 bin (bazı kaynaklarda 10 bin olduğu belirtilir) Ezidi'nin katledildiğini tahmin etmektedir. Bu katliamın çoğu, IŞİD'in Şengal bölgesini işgal etmesinin ilk on gününde gerçekleşmiştir. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi, IŞİD'in Irak'ta Ezidilere karşı soykırım yaptığını belirten “Yok Etmeye Geldiler: IŞİD'in Ezidilere Karşı Suçları” başlıklı bir rapor yayımladı. Ardından Şubat 2016'da Avrupa Parlamentosu ve Mart 2016'da ABD Temsilciler Meclisi, IŞİD'in Ortadoğu'daki Ezidilere, Hristiyanlara ve diğer etnik ve dini azınlık gruplarına karşı soykırım yaptığını ilan eden bir kararı oybirliğiyle kabul etmiştir. IŞİD'in Ezidilere karşı uyguladığı suçları soykırım olarak kabul etmek çok önemli; ama tek başına yeterli değil diye düşünüyorum. IŞİD mensuplarının 2014'te insanlığa karşı uyguladığı bu suçlardan dolayı ciddi bir ceza aldığı henüz görülmedi. Şayet evrensel hukuk kuralları gözetilerek bir yargılama yapılmaz ve işlenen suçlar cezasız bırakılırsa, gelecekte herhangi bir etnik veya dini azınlık grubunu yeniden tehdit edecek saldırılar görmek mümkündür. Irak hükümeti ve uluslararası yetkili kurumlar, IŞİD faillerini insanlığa karşı işledikleri suçlardan dolayı yargılama ve ceza uygulama sorumluluğuna sahiptir. Bu bağlamda, umarım ulusal ve uluslararası yetkililer Ezidileri korumak için çok daha fazlasını yapabilir ve gelecek için “bir daha asla” ilkesini sahiplenirler.

Ezidi Kurtarma Ofisi verilerine göre, 2014'teki katliamla ilintili Ezidilere ait şimdiye kadar seksen tane toplu mezar bulundu. Buna ek olarak, 2014 yılındaki IŞİD soykırımı esnasında, 6,417 Ezidi kaçırıldı ve bunlardan 2 bin 880'nin akıbeti hâlâ

bilinmiyor. Bir başka ifadeyle; binlerce Ezidi hâlâ yakınlarını, sevdiklerini ve dostlarını arayış içerisindedir. Bu anlamda, 6 Şubat 2021'de IŞİD tarafından öldürülen 104 Ezidinın onuruna düzenlenen cenaze töreninin yapılması ve insanların bir araya gelmesi oldukça değerlidir. Yapılan soykırımın unutulmaması, Ezidilerin yalnız bırakılmaması gerekir(di). Şayet 2014'teki soykırım başka bir etnik-dini gruba karşı işlenmiş olsaydı veya bu cenaze töreni Avrupa'nın sınırları içerisindeki bir olay sonucunda gerçekleşmiş olsaydı büyük ihtimal dünyadaki çoğu medya kuruluşu bu cenaze törenini canlı olarak haber yapar ve dünyanın gelişmiş ülkelerinin liderleri cenaze törenine katılır; teröre karşı ‘birlik ve beraberlik’ vurgusu yapardı. Ancak ne Irak ulusal hükümetinden ne de Avrupa ülkelerinden herhangi bir lider, 6 Şubat 2021'de düzenlenen cenaze törenine katıldı. Oysa, her can önemlidir ve her insanın can(sızlığı) eşit derecede değerlidir. Amaç, insanlık onuruna yakışır bir şekilde insanca hep birlikte yaşamaksa, zulüm dünyanın neresinde olursa olsun hep birlikte karşı durmak ve insanların acısını hep birlikte sahiplenmek en temel insanlık görevidir. Sonuç olarak, inançlarından ve insani duruşlarından hiçbir zaman taviz vermeyen, muhtelif toplumsal dışlanmadan ve zulümlerden dolayı sürekli yer/yurt değiştirmek zorunda kalan Ezidiler, 2014 yılında IŞİD'in planlı bir şekilde uyguladığı katliamın kurbanı oldular.

Umarım “bir daha asla” ama asla en ufak bir ayrımcılığa dahi uğramadan insanca yaşama olanaklarına sahip olurlar ve umarım bir daha zulüm karşısında yalnız bırakılmazlar. •

Hatay'a 'Dört Dörtlük' Ödüller

Yaşayan Şehirler Platformu tarafından her yıl geleneksel olarak düzenlenen, 'Şehir Ödülleri Türkiye' proje yarışmasının ödül töreni Ardahan Valiliği'nin ev sahipliğinde, çok sayıda kurum, kuruluş ve STK temsilcisinin katılımıyla gerçekleşti. 2020 yılında hayata geçirilen proje ve uygulamaların, akademisyen, bürokrat, sanatçı ve gazetecilerden oluşan 25 kişilik bağımsız jüri üyeleri tarafından değerlendirilmesi sonucu belirlenen ödüller, üç farklı kategoride sahiplerine takdim edildi. 'Şehir Ödülleri Türkiye' proje yarışmasında Hatay 4 ödüle layık görüldü. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA)'nın yapmış olduğu başvuru ile:

- 'UNESCO Gastronom Şehri Hatay' projesi ile, Hatay'a 'Yılın Gastronom Şehri Ödülü',
- 'Rhosus Antik Kent Projesi ve Arsuz Canlanıyor' projesiyle, Arsuz'a 'Yılın Sosyal Alt Yapı Projesi Ödülü',
- 'Süveydiye'nin Çiçekleri' filminin de çekildiği ilçe olan Samandağ'a 'Yılın İlçesi Ödülü',
- 'Tarihi Vakıf Evi Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi' ve Vakıflı Köyü Müzesi ile de Vakıflı'ya 'Yılın

Köyü Ödülü', verildi.

Anadolu Din ve İnançları Platformu olarak, geçtiğimiz haziran ayında Vakıflı'ya yer vermiş, Vakıflı Köyü Müzesi'nde yapılan çalışmaları proje koordinatörü Lora Baytar Çapar'dan dinlemiştik. Musa Dağ'ın tarihinde yer almış 7 Ermeni köyünden izler bulunan müzenin en çarpıcı özelliği, eserlere değil, hikâyeye odaklı ve interaktif olması. •

İnsan Hakları Eylem Planı açıklandı DİNİ HAKLAR DA GÖZDEN GEÇİRİLECEK

Türkiye'de inanç ve din özgürlükleri konusunda hak temelli mağduriyetler yaşanırken Adalet Bakanlığı'nın hazırladığı İnsan Hakları Eylem Planı'nda din ve vicdan özgürlüğünün korunması ve geliştirilmesine yönelik hedeflere ve faaliyetlere de yer verildi. Planda "Din ve vicdan özgürlüğünün en geniş anlamda sağlanması hedefi çerçevesinde, din ve vicdan özgürlüğünün en geniş şekilde teminat altına alınması için ilgili mevzuat ve uygulama, uluslararası insan hakları standartları doğrultusunda gözden geçirilecek" dendi. İnsan Hakları Eylem Planı'nda din özgürlüğüne yönelik hedefler şöyle sıralandı:

- Hangi dine mensup olursa olsun kamu ve özel sektör çalışanları ile öğrencilere, kendi dini bayramlarında izinli sayılma imkânı getirilecek.
- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara kendi dini bayramlarında açık görüş

ve görüntülü görüşme gibi ilave imkanlar sağlanacak.

- Kamunun kullanımına tahsis edilmiş bina ve alanlarda, ihtiyaç ve talep durumu dikkate alınarak, farklı din mensuplarının dini yükümlülüklerini yerine getirebilmesini temin etmek için uygun mekanlar oluşturulacak.

- Gayrimüslim cemaat temsilcileriyle, sorunların tespiti ve çözüm önerileri geliştirilebilmesi amacıyla, düzenli toplantılar yapılacak. Gayrimüslim cemaat vakıfları yönetim kurullarının oluşturulması ve seçimine ilişkin Vakıflar Yönetmeliği'nde düzenleme yapılacak.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan ve 9 amaç altında sıralanan 50 hedef ve 393 faaliyetten oluşan İnsan Hakları Eylem Planı, Adalet Bakanlığı'nın internet sitesinde Türkçe ve İngilizce olarak yayımlandı. •

**“Din ve fikir özgürlüğünü savunmalı, kardeşliğimizi güçlendirmeliyiz.”
PAPA'NIN IRAK ZİYARETİ**

Dünya Katolikleri Ruhani Lideri Papa Francis'un 5-8 Mart 2021 tarihlerinde gerçekleşen Irak'ı ziyareti, ilk olması nedeniyle de dünyanın ilgi odağındaydı. Papa'yı Bağdat'ta Cumhurbaşkanı Berhem Salih, siyasi liderler, sivil toplum kuruluşu liderleri ve diplomatlar karşıladı. "Hac için Irak'a geldim", diyen Papa, ilk mesajında iç savaş ve terörün ülkeye yıkım ve ölüm getirdiğini kaydetti. Papa'nın Musul'u ziyareti, Iraklı Müslümanların Hristiyanlara 'geri dönün' çağrısına sahne oldu. Papa Iraklı Hristiyanların en büyük kenti Karakuş'da Süryani Katolik, Süryani Ortodoks, Ermeni Ortodoks, Keldanilerden geriye kalan dört tarihi kilisenin yıkıntılarının çevrelediği meydana kurulan platformda konuşma yaptı. IŞİD'in elinde katledilen Ezidi halkına özel vurgular yapan Papa, "Umudun nefretten daha güçlü olduğu, barışın savaştan daha güçlü olduğu, inancımızı yeniden teyit ediyoruz", diye devam etti. Karakuş'ta yıkılan Mij-

de Kilisesi'nin rahibi Raid Adel Kallo 2014'te 500 Hristiyan aileyle birlikte Musul'dan kaçıklarını belirterek, "3 yıl önce geri döndüm ve Müslüman kardeşlerim tarafından büyük dostluk ve sevgiyle karşılandım.

Burada bana 'aziz peder' diyen 2 milyon Müslümanla birlikte yaşıyor ve görevimi yerine getiriyorum" diyerek, Musullu ailelerin Müslümanlarla Hristiyanların barış içinde birlikte yaşamalarını teşvik eden bir oluşum kurduklarını aktardı. Musul'un Aileleri İçin Bağımsız Toplumsal Kültürel Konsey Başkanı Gutayba Ağa da bir Müslüman olarak, Hristiyan hemşerilerine geri dönmele-ri çağrısı yaptı. Papa Francis ziyareti sırasında, Necef kentinde Iraklı Şiiilerin ruhani lideri Büyük Ayetullah Ali Sistani ile bir araya geldi. Görüşme- de, "ibadet yerleri ile insanlığın karşılaştığı büyük zorluklar, bunların üstesinden gelmede

Allah'a olan inanç ve yüksek ahlaki değerlere bağlılığın rolü" ele alındı.

Ziyaretin Erbil gününde cadde ve sokaklar, Vatikan bayrakları ve Papa posterleri ile donatıldı. Yollara dikilen panolarda Papa Francis'in 'Hepiniz kardeşsiniz' mesajı, İngilizce, İbranice, Arapça ve Kürtçe olarak yer aldı. Papa Erbil'de Kürdistan Bölgesel Yönetimi Başkanı Neçirvan Barzani'yle yaptığı görüşme sırasında, IŞİD'la savaş sırasında yerinden olan Hristiyanları ve diğer azınlıkları korudukları için, Barzani'ye teşekkür etti.

Papa'nın "Savaşta olmanıza rağmen Musul, Ni-nova ve Karakuş'ta yerinden olan Hristiyanlar ile diğer azınlıkları kabul ettiğiniz için size minnettarım. Hristiyanlara kucak açtınız" dediği, belirtildi. 7 Mart Pazar günü Erbil'de stadyumda gerçekleştirilen ayine, Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, Başbakan Mesrur Barzani ve Başbakan

Yardımcısı Kubat Talabani de katıldı. Papa Francis'in ayin sonunda, Muğla'nın Bodrum ilçesinde lastik botun batması sonucu sahile vuran cansız bedeniyle gündeme gelen Suriyeli Aylan bebeğin babası Abdullah Kurdi ile de bir araya geldiği, belirtildi.

Papa, Hazreti İbrahim'in doğum yeri olduğuna inanılan Nasiriye'deki antik Ur kentini de ziyaret etti. Irak'taki dini gruplarının temsilcileriyle bir araya gelen Papa Francis, "Biz, İbrahim'in torunlarıyız. Birbirimizi sevmeli, ayrı çalışmamalıyız.

Terör, dini kullanıyor. Biz de dinin bir kılıf olarak kullanılmasına izin vermemeliyiz. Din ve fikir çeşitliliğini, özgürlüğünü savunmalıyız. Kardeşliğimizi güçlendirmeliyiz. Birbirimize destek çıkmadan barış gelmez" dedi. •

Türkiye Protestanları Hak İhlalleri Raporu Yayınlandı

Türkiye Protestan Toplumu tarafından 2020 yılı Hak İhlalleri İzleme Raporu yayınlandı.

Raporda, Protestan toplumu üyeleri ile yapılan yüz yüze görüşmelerde, "Protestan Hristiyan kimliğinizi düşündüğünüzde ülkemizde sizi en çok zorlayan, üzen, endişeye sevk eden durumlar nelerdir?", sorusuna verilen cevaplar da yer aldı. Türkiye Protestan toplumu, büyük çoğunluğu İstanbul, Ankara ve İzmir'de olmak üzere irili ufaklı yaklaşık 182 kilise/topluluktan oluşmaktadır. Protestan toplulukların kurduğu 10 vakıf, 12 vakıf temsilciliği, 34 kilise derneği ve bu derneklere bağlı 53 temsilcilik olmak üzere, toplamda 109 toplulu-

ğun tüzel kişiliği bulunmaktadır.

Raporda, "Protestan üyelerimize yönelik nefret söylemlerinde, 2020 yılında önceki yıla göre ciddi bir azalma görülmüştür. Ancak bunun yanında, diğer din veya inanç gruplarına yönelik nefret söylemi ve saldırılar, Protestan Toplumu'nun endişesinin devam etmesine yol açmaktadır", denildi.

2007-2020 Hak İhlalleri İzleme Raporlarına, Protestan Kiliseler Derneği'nin internet sitesinde raporlar bölümünden ulaşabilirsiniz. •

Raporda, "Protestan üyelerimize yönelik nefret söylemlerinde, 2020 yılında önceki yıla göre ciddi bir azalma görülmüştür.

HAFTA		H R İ S T İ Y A N			
BAHAİ		ERMENİ	RUM	KATOLİK VE PROTESTAN	SÜRYANİ
N İ S A N	1	4 - PASKALYA		1 - YEŞİL PERŞEMBE	
	2				
	3				
	4				
	5	20 - RIZVAN BAYRAMI'NIN İLK GÜNÜ			25 - MESİH'İN KUDÜS'E GİRİŞİ 29 - MESİH'İN SON AKŞAM YEMEĞİ
M A Y İ S	1		2 - PASKALYA 8 - AYA YORGI		2 - BÜYÜK KIYAM DIRILIŞ YORTUSU
	2	13 - HAMPARTZUM			
	3				
	4				
	5			23 - HAMSİN YORTUSU	
H A Z İ R A N	1				
	2				10 - MESİH'İN GÖĞE YÜKSELİŞİ
	3				
	4				20 - PENTEKOST BAYRAMI
	5				

A D İ P İ N A N Ç

ALEVİ

SÜNNİ

Şİİ

7 - SAR-I SAL

13 - RAMAZAN BAŞLANGICI

3 - HZ. ALİ 'NİN ŞEHADET GÜNÜ
5-6 - HİDRELLEZ
8 - KADİR GECESİ

16-18 - ŞAVUOT

13-15 - RAMAZAN (ŞEKER)
BAYRAMI

T A K V İ M İ

Müslümanların (Sünni, Alevi, Şii) Kutsal Günleri

13 Nisan, Ramazan Başlangıcı

İslam dininin inancına göre Muhammed'e Kur'an ayetlerinin inmeye başladığı, aynı zamanda Müslümanlarca oruç tutulmaya başlanılan aydır. Bu ayda oruç tutmak İslam'ın beş şartından biridir. Ayın hilal görünümünün ilk görülüşünden itibaren 30 gün boyunca Ramazanın sürdüğü hadislerden alıntılanarak hesaplanmıştır.

03 Mayıs, Hz. Ali'nin Şehadeti Günü

Hicri 40, miladi 661 tarihinde Irak'ın Kûfe şehri merkez camisinde bir sabah namazı mihrapta, Hazreti Ali, İbni Mülcem kılıcı ile saldırısına uğrar. Oğullarına güzel amellerde bulunmalarını tavsiye ettikten sonra "Kim zerre kadar hayır (iyilik) yaparsa, onun karşılığını görecektir. Kim de zerre kadar şer (kötülük) yaparsa onun karşılığını görecektir." ayetini okuyarak altmış üç yaşında iken vefat eder.

05-06 Mayıs, Hıdırellez

Orta Asya, Ortadoğu, Anadolu ve Balkanlar'da kutlanan mevsimlik bayramlardan biridir. Ruz-ı Hızır (Hızır günü) olarak adlandırılan Hıdırellez günü, dünyada darda kalanların yardımcısı olduğu düşünülen Hızır ile denizlerin hakimi olduğuna inanılan İlyas'ın yeryüzünde buluştuğu gün olarak düşünülür ve

kutlanır. Türkiye ile Makedonya'nın UNESCO'ya sunduğu "Bahar Kutlaması: Hıdırellez" 2016 yılında İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedildi.

8 Mayıs, Kadir Gecesi

İslam inancına göre Kur'an'ın, Allah tarafından Cebrael aracılığıyla Muhammed'e vahyedilmeye başlandığı gece olarak kabul edilmiştir.

13-14-15 Mayıs, Ramazan (Şeker) Bayramı

Ramazan ayının bitişi 3 günlük bayram ile kutlanır. Halk arasında Ramazan ayında verilen "Şükür" sadakasının zamanla "Şeker"e dönüştüğü, bir başka teoriye göre ise Şeker Bayramı adının, Ramazan Bayramı'nda hurma ve şekerleme yeme geleneğine dayandığına inanılır.

Hristiyanların (Ermeni, Süryani, Ortodoks, Katolik, Protestan) Kutsal Günleri

Süryani

25 Nisan, Mesih'in Kudüs'e girişi

İsa öğrencileriyle birlikte Kudüs'e girdiğinde halkın ellerinde yeşil ağaç dalları ve coşkulu tezahüratı ile karşılanır. Bu nedenle "Dallar Pazarı" adıyla da kutlanır.

29 Nisan, Mesih'in Son Akşam Yemeği

Sanat ve edebiyata da ilham kaynağı olan, İsa'nın çarmıha gerilmeden önceki gece öğrencileriyle yediği son akşam yemeği Hristiyan aleminde anılmaktadır.

2 Mayıs, Büyük Kıyam-Diriliş Yortusu

İsa'nın çarmıha gerildikten sonra 3. günde dirilişi kutlanır.

10 Haziran, Mesih'in Göğe Yükselişi

İsa'nın göğe yükselişi ya da İsa'nın miracı Hristiyanlıkta İsa'nın Tanrı'nın yanına geri çekilmesi olayıdır.

Paskalya'dan 39 gün sonra, Paskalya orucundan ise 40 gün sonra kutlanır.

20 Haziran, Pentekost Bayramı

Bu günün İsa'nın ölüp tekrar dirilerek göğe yükselişinden sonra Kutsal Ruh'un Havarilerin üzerine geldiği gün olduğuna inanılır.

Ermeni

4 Nisan, Paskalya

Ermeni Apostolik Kilisesi İsa'nın Dirilişi Yortusu'na Ermenice "Surp Zadiğ" adını vermiştir. Rivayete göre çarmıhın altındaki tavuğun yumurtalarına İsa'nın akan kanı bulaşır, bu inanışa göre geleneksel olarak Paskalya'da yumurta boyanır ve hediye edilir.

13 Mayıs, Hampartzum

İsa'nın göğe yükselişi ya da İsa'nın miracına Ermeniler "Hampartzum" adını vermiştir. Paskalya'dan 39 gün sonra, Paskalya orucundan ise 40 gün sonra kutlanır. Bu yüzden bayram daima perşembe gününe denk gelir.

bir ilkbahar şenliğidir. Aya Yorgi Romanların koruyucu azizidir.

Katolik-Protestan

1 Nisan, Yeşil Perşembe

Katolik ve Protestan Hristiyanlar Hz. İsa'nın son akşam yemeğini (Evharistya) ve ayakların yıkanmasını hatırlar. Ayak yıkama işlemi birçok kilisede toplumun zayıf ve dezavantajlı kesimleri karşısında alçak gönlü olmanın sembolü olarak gerçekleştirilir.

Rum Ortodoks

2 Mayıs, Paskalya

6 Mayıs, Aya Yorgi

Kökeni Hristiyanlık öncesi ilkbahar şenliklerine kadar erişen, müslüman Romanlar tarafından da kutlanan

23 Mayıs, Hamsin Yortusu

Yahudilerin Kutsal Günleri

16-17-18 Mayıs, Şavuot

Bu festivalde, Tanrı'nın İsrail milletine Tevrat'ı vermesinin yıl dönümü anılır. Tevrat, Tanrı'nın ile İsrail milletin arasındaki bağın bir belgesi sayılmaktadır. Hasat ile bağlantısından dolayı İsrail'in köylerinde tarım ürünleri festivalleri düzenlenir.

Bahailerin Kutsal Günleri

20 Nisan, Rızvan Bayramı'nın ilk günü

Din kurucusu Bahá'u'lláh'ın Bağdat yakınında Rıdvan bahçesinde kendisini vahiy olarak ilan ettiği gün hatırlanır ve kutlanır. Tarihleri arasındaki zaman Bahai dininin kurucusu Bahau'llah'ın 1863 yılında Bağdat'ın dışındaki "Rıdvan" (Cennet) bahçesinde bu gün geçerli olan ilahi vahiyleri açıklama görevini yerine getirdiği zaman olarak anılır. Bahau'llah daha sonra

sürgün yeri olan İstanbul'a varır. Rızvan Bayramları Bahai Toplulukları tarafından dünya çapında manevi bir atmosferde ibadetle başlar ve şenlik olarak kutlanırlar. Kutsal yazılara göre istirahat buyrulur.

Ezidilerin Kutsal Günleri

7 Nisan, Sar-i Sal

Yılın ilk bayramı Nisan ayının ilk Çarşamba günü başlayan Sar-i Sal-Yeni Yıl'dır. Ezidilerin lideri Muaviye bin İsmail el Yezidi 1990 ve 1992'de yazdığı yazılarda, Ezidilerin Nevruz'u, yeni yıl bayramı olarak kutladıklarını ve Zerdüş'tün bu gün doğduğunu kabul ettiklerini söylüyor: "Kışın sona erdiği ve ilkbaharın başladığı anda, bizim yeni yılımız başlar, ardı ardına onüç gün bayram yaparız. Gece ile gündüzün birbirine eşit olmasından sonraki ilk Çarşamba Zerdüş'tün doğum yıldönümünde evlerimizi süsler, en iyi giysilerimizi giyer ve bayram yaparız." (Meltem Aravi)

Cemil Kılıç'tan 'Türkçe İbadet'

Anadilde ibadet, İslam'ın ilk dönemlerinden beri tartışılan bir konu olarak günümüze kadar geldi, sürekli tartışılan bir konu oldu. Bazı çevreler ibadetin Kur'an dili olan Arapça yapılmasını, İslam'a yeni katılan ırklar ise ibadetin anlayabilecekleri bir dilden yapılmasını talep ettiler. Kişinin anadilde ibadet etme hakkının engellendiği, insan haklarının ve inançsal hakların da ihlal edilmekte olduğu çokça tartışıldı.

İlahiyatçı yazar Mustafa Cemil Kılıç son kitabı 'Türkçe İbadet' ile tüm bu konulara ve akıllardaki sorulara açıklık getiriyor. Raflardaki yerini alan kitap; 'Türkçe namaz nasıl kılınır, hangi İslam alimleri anadilde ibadeti destekledi, Hz. Muhammed'in anadilde ibadete ilişkin tutumu ne idi?' gibi temel sorulara yanıt veriyor. Kitabında; 'Kur'an'ı anadilde okuma isteği insanî bir haktır. Haksızlık, bu haklara karşı çıkmaktır' diyen Kılıç, anadilde ibadetin nasıl uygulanması gerektiğini de ayrıca detaylarıyla anlatıyor. Cemil Kılıç'ın "İslam Bu-Muhammedî İslam", "İslam'a Kurulan Pusu:

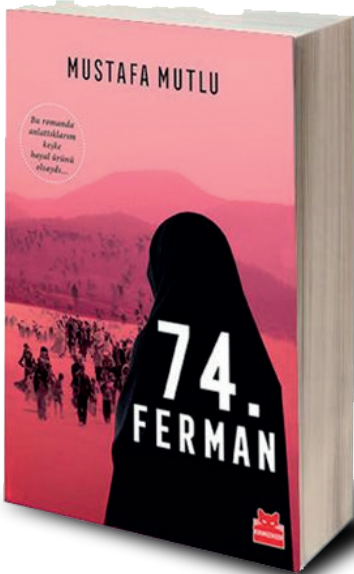

Kur'an ile Aldatmak" ve "Cami ve Siyaset" kitapları bulunuyor.

Ezidilerin Büyük Felaketi: 74. Ferman

Irak'ın Sincar bölgesinde ve ölüm topraklarına dönüşen Şengal Dağı'nda, acımasız karanlık karışısında hayatta kalmak için güneşe uzanan masum ellerin öyküsü "74. Ferman" adıyla kitap oldu. Gazeteci-yazar Mustafa Mutlu romanında Ezidi kültürüne odaklanıyor, bu kadim halkın yakın geçmişte yaşadığı derin acıları anlatıyor.

İŞİD saldırısıyla dağılan bir Ezidi ailenin dramı kaçırılan, tecavüz edilen, köle olarak satılan kadınlar, çaresiz kalan yaşlılar ve masum çocukların bakış açısından aktarılıyor. 21. yüzyılda, Türkiye sınırlarına çok yakın bir bölgede yaşanan olaylar, Ezidilerin başına gelen son büyük felaket ve dünyanın duyarsızlığı üzerine soluk soluğa okunan bir roman. Ezidilerin katli için bugüne kadar 73 kez ferman çıkarılmış, İŞİD katliamı ise kitaba da adını veren 74'üncü ferman olmuş.

Kadim Cemaatler 'Yok Hükmünde'

T.C.
BAŞBAKANLIK
Vali Karar Genel Müdürlüğü İstanbul 2. Bölge Müdürlüğü

0566 F.O.

ADALAR ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ
SAYIN HAKİMİĞİNE

Dosya No:2009 / 116 E

Vali Karar Genel Müdürlüğü İzafeten
Ist. Vali Karar 2. Bölge Müdürlüğü
Av. Ferda OZKAN
Aynı adreste

Gözetim
Fener İST.

Rum Patrikhanesi
Rum Cem Murt SofuOĞLU - Av. Murat
MURATSOYU - M. D. Dr. SÖKMATELİ

(ARGILAMANIN YENİLENMESİ
İSTEMLERİN CEVAP VEREN
DAVA)İ)

V E K İ L L İ

YARGILAMANIN YENİLENMESİ
İSTEMİNDE BULUNAN DAVALI
VE K İ L L İLERİ

KONUŞU

Birlikte cevap ve birleşik hükmünün tekni kalmak kaydı
ile karar verilmektedir.

YOK HÜKMÜNDE

BEYANLARIMIZ

1- Sayın Mahkemesinde arzımdan önce işbu dava
konusunda tarafımca herhangi bir bilgi ve
bilgiye sahip değildim.

2- Bu davanın esas konusunu "Eşyanın Bulunması Üzere,
Temsil Edilmesi İçin Davanın Asıl Konusu" teşkil etmektedir.

Müslüman olmayan cemaatlerin
tüzel kişilik ve temsil sorunu

2-MUSUL YÖNÜNDEN

1-Yargılamanın tadisi talep ettiğinden, H.U.M.K. kitabı davanın esas numarası
değiştirilmez.

II-Yargılamanın yenilenmesi talepli eden kişi H.U.M.K. 453. Madde gereğince,
mahkememizin takdir edeceği bir bedeli, TEMİNAT olarak yatarmak zorundadır.

Tamamlayıcı Adresimizde Takriri Mahkemeye teslim edilmiştir.

III-Usul yönünden yargılama devam etmedi gerekçe:

uzlaşmıştır.Talebin zarfında mahkemece istemi Yönelir Ortadan Kaldirılması üzerine ilişkin
IV-Kişiler ki Hakuklarında ihlali netice 1997 / 13583 E. ve 1997 / 12523 K. sayılı
Bir Duruşmaya Yoktur(Yargılayış İ.H.D.No:1997 / 13583 E. ve 1997 / 12523 K. sayılı)
Bu sebeple; kesinleşen hükmün iptali talebi kanuna ve hukuka aykırı olduğundan
icra dışında ele alınarak girilmeksizin dava reddedilmelidir.

3- ESASA İLKİBİN BEYANI ARIZIMIZ

1-YARGILAMANIN YENİLENMESİ İSTEMİ YERİNDE DEĞİLDIR.

Yargılamanın yenilenmesi istentlen Sayın Mahkemesinde 2005 / 29 E. ve 2005 / 40 V
sayılı ilamına konu davamız; dava konu 1999 ada, 2 parsel sayılı taşınmazın mazba
vakfiyet meynası olan, yani Varisler Arasında Müdürlüğünüze idare ve temsil edile
vakfiyet vakfiyatına ilişkin, aynı Varisler Arasında Müdürlüğünüze katın 1936 tarih
Büyükdade Rum Erkek Yetimhanesi ile ilgili taşınmazın mübeyyinat hükümleri son konru
benaynanesinde mevzuat gereğince, birleşik karar ile tahsis olunan alan tara kayıtlıdır. iptal
kararı almıştı gerekçesinde, birleşik karar ile tahsis olunan Vakfi adada tascline ilişkindir.

ARAS

İNANÇ MEKANLARINDA DÖNÜŞTÜRMELER

Aya Sofya, İstanbul

Mevlevihane Camii, Şanlıurfa

INTERNATIONAL
online
CONFERENCE

Nisan/April 2021

www.adipanadolu.org

THE CONVERSION OF SPACES AND PLACES OF WORSHIP

Cami Katedrali, Kordoba, İspanya

ADİP

ANADOLU DİN ve İNANÇLARI PLATFORMU

0212 293 2230
0212 293 2231

Hüseyin Ağa Mh. İstiklal Cad.
No: 76 Tokatlıyan Pasajı 4/13
Beyoğlu 34435 İstanbul - Türkiye

www.adipanadolu.org

adip.anadolu@gmail.com